

Vaksinefordelingen øker gapet mellom fattig og rik

Den norske kirke oppfordrer Norge å være ledende i arbeidet med å sikre en rettferdig global fordeling av vaksiner.

Koronapandemien er en kollektiv krise som krever kollektive løsninger. Ingen er trygge før alle er trygge, og pandemien er ikke over i Norge før den er over i alle land. Retten til liv og helse er lik for alle mennesker, uavhengig av hvor i verden en bor. Håndteringen av pandemien dreier seg derfor ikke bare om myndigheters ansvar for å ta vare på egen befolkning, men også om et moralsk ansvar for å bidra til at *alle* får tilbud om en sikker vaksine. Koronapandemien utfordrer oss til å stille spørsmål om rettferdighet.

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke ser med dyp uro på det økende gapet mellom fattige og rike land i fordelingen av covid-19-vaksiner. Dette truer menneskeverdet, forlenger pandemien og forsterker underliggende kriser knyttet til fattigdom og ulikhet. Kirkens oppdrag er å verne om det gudegitte menneskeverdet og om skaperverket, og vi kan ikke tie når vi ser at dette trues. Det er vår moralske plikt å løfte fram de fattigste og mest sårbare situasjon under pandemien og å oppfordre våre myndigheter til å bidra til at fattige land får støtte i denne globale krisen. Norge er i posisjon til å ta en ledende rolle i et internasjonalt samarbeid.

Etter utbruddet av koronapandemien har verden sett en satsing på utvikling, produksjon og utrulling av vaksiner mot sykdommen som mangler historisk sidestykke. Det er også etablert en global ordening med formål å sikre vaksiner også til land som ikke kan finansiere vaksiner til egen befolkning. Til tross for at dette Covax-samarbeidet har bidratt til at vaksiner har kommet i gang i over 100 land, øker ulikheten i fordeling av vaksiner. Dette skyldes at kjøpesterke land ensidig ivaretar egne interesser, at produksjonskapasiteten er begrenset, og at det globale samarbeidet er underfinansiert. Mange land har sikret seg opp til fem ganger mer enn behovet for egen befolkning. Denne vaksinenasjonalismen må opphøre.

Norge har inntatt en ledende rolle i Cowax-samarbeidet og bidratt betydelig finansielt for å sikre vaksiner til mennesker i lavinntektsland. Norge har også forpliktet seg til å gi et betydelig antall vaksinedoser til lavinntektsland gjennom Cowax-samarbeidet. Det er nå avgjørende at andre land bidrar med sin rettmessige andel for at ordningen kan bli fullfinansiert og overskuddsdoser kanalisert dit behovene er størst. Norge bør kreve at land som selv kan finansiere egne vaksiner, omgående forplikter seg til å dele minimum fem prosent av egne vaksiner, slik at vaksineringen kan nå sårbare grupper i alle land raskest mulig. Samtidig bør Norge komme med ytterligere bidrag både til finansiering og donering av doser til Cowax-samarbeidet. Videre må produksjonskapasiteten økes og mulighetene for produksjon i sør utnyttes gjennom innovative partnerskap, lisensiering og teknologioverføring.

Mellomkirkelig råd ber Norge bruke sin rolle i Verdens handelsorganisasjon til å legge press på alle involverte for å få til en enighet om deling av kunnskap og teknologi, slik at produksjonsvolumet øker, og prisene kan reduseres.